

Mishandeling

Casus 'mishandeling door ex-vriend'

Er vindt een mishandeling plaats op straat en deze mishandeling wordt gezien door personeel van de dienst cameratoezicht. Zij roepen de politie op die in de buurt surveilleert.

De politie is vrij snel ter plaatse en arresteert ter plekke de verdachte Johan Smits. Hij wordt opgepakt en verhoord, maar hij ontkent dat hij de 18- jarige Petra de Jong uit Rotterdam mishandeld heeft. Petra doet aangifte en verklaart woensdagnacht op straat te zijn mishandeld door haar 19- jarige ex-vriend Johan Smits.

Vervolgens wordt Johan aangeklaagd voor mishandeling en moet voor de rechtbank verschijnen.

Deze rechtszaak draait om de volgende 4 vragen:

- 1 Is het feit te bewijzen?
- 2 Gaat het om een strafbaar feit?
- 3 Is de verdachte inderdaad schuldig aan het feit?
- 4 Zijn er strafverzwarende of strafverlichtende omstandigheden?

Strafmaat:

In de wet staat het volgende over mishandeling:

**Wetboek van Strafrecht Titel XX
Artikel 300**

- 1 Mishandeling wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie.*
- 2 Indien het feit zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft, wordt de schuldige gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.
- 3 Indien het feit de dood ten gevolge heeft, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie.
- 4 Met mishandeling wordt gelijkgesteld opzettelijke benadeling van de gezondheid.
- 5 Poging tot dit misdrijf is niet strafbaar.

** Toelichting op categorieën voor geldboetes: Voor elk strafbaar feit is in de wet een categorie bepaald. Er zijn in totaal zes categorieën. De categorie waar een strafbaar feit in valt geeft de maximale hoogte aan van de boete die door de rechter opgelegd kan worden. Mishandeling valt in de vierde categorie, wat betekent dat de rechter maximaal een boete van € 18.500, - op kan leggen.*

Mishandeling

Jullie zijn de getuige in deze rechtszaak

Bij de politie heb je al een verklaring afgelegd. Daarin heb je gezegd dat je een man zag die een vrouw twee keer keihard in het gezicht sloeg. Waarna de vrouw wegliep en de man haar achtervolgde en nogmaals sloeg.

Wat doet een getuige tijdens een rechtszaak?

De getuige beantwoordt vragen van de rechter, die vooral een toelichting zal vragen op de verklaring die bij de politie is afgelegd. Daarna kunnen ook de officier van justitie en de advocaat vragen stellen, die je als getuige moet beantwoorden.

Wat moeten jullie voorbereiden?

- Rolverdeling**
Bepaal eerst wie straks de getuige speelt. De andere leerlingen zijn tijdens het rollenspel publiek.
- Bereid de rol van de getuige voor**
Tijdens de rechtszaak moet je vragen beantwoorden over je verklaring. Bedenk goed wat je hebt gezien en hoe je gaat reageren als de rechter, officier van justitie of advocaat informatie geeft waaruit volgen hem blijkt dat je het niet helemaal goed gezien hebt.

Getuige

Dit is wat ik ga zeggen als me gevraagd wordt wat ik precies gezien heb:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dit ga ik zeggen als mijn verhaal niet wordt geloofd:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Jullie zijn de officier van justitie in deze rechtszaak

Wat doet een officier van justitie?

Het is de taak van de officier om mensen die de wet overtreden op te sporen en voor de rechter te brengen. Het Openbaar Ministerie (OM) is verantwoordelijk voor de opsporing en vervolging van strafbare feiten. Ook moet het ervoor zorgen dat het vonnis van de rechter wordt uitgevoerd.

Jullie taken als officier van justitie tijdens de rechtszaak zijn:

- 1 Voorlezen van de tenlastelegging.**
Hierin staat waar de verdachte van wordt beschuldigd.
- 2 Vragen stellen aan de getuige.**
- 3 Het requisitoir.**
Dit is een verhaal waarmee je de rechters vertelt wat de feiten zijn en wat jouw mening hierover is. Je geeft argumenten voor je mening. Aan het eind van het requisitoir eis je een straf of je vraagt de rechter de verdachte vrij te spreken.

Wat moeten jullie voorbereiden?

- 1 Rolverdeling**
Bepaal eerst wie de aanklacht voorleest en wie het requisitoir gaat houden. Deze twee mensen gaan straks op de plek van de officieren zitten. De anderen zijn tijdens het rollenspel publiek.
- 2 Aanklacht**
Daarna ga je met zijn allen de aanklacht schrijven, die één van jullie bij de opening van de rechtszaak voorleest. In de aanklacht staat wat de verdachte heeft 'misdaan'. Gebruik hiervoor de casus. Gebruik deze beginzin: "De verdachte wordt aangeklaagd wegens..."
- 3 Ondervragen getuige**
Bedenk wat jullie willen weten van de getuige. Met vragen probeer je te ontdekken wat hij precies gezien heeft. Je probeert achter de volgende dingen te komen:
 - Klopt de verklaring die de getuige bij de politie geeft afgelegd?
 - Is het geheugen van de getuige betrouwbaar? Eén persoon schrijft de vragen voor de getuige op die je met je groepje bedacht hebt.
- 4 Requisitoir**
Schrijf op wat de feiten zijn en wat jullie mening hierover is. Schrijf van tevoren alvast een paar argumenten op die je kunt bedenken op basis van de casus. Degene die het requisitoir gaat houden, kan tijdens de ondervraging van de verdachte nog wat argumenten toevoegen of iets veranderen aan zijn verhaal. Aan het eind van het requisitoir eis je een straf, bijvoorbeeld gevangenisstraf, taakstraf of geldboete. Jullie mogen zelf bedenken wat jullie een goede straf vinden, maar je mag geen hogere straf eisen dan in het wetboek staat.

Officier van Justitie

Dit is onze tenlastelegging:
(Waarvan wordt de verdachte beschuldigd?)

De verdachte wordt aangeklaagd wegens...

.....
.....

Plaats

Datum Tijd

Tegen wie?

.....

Dit gaan we vragen aan de getuige:

.....
.....
.....
.....
.....

Wat heeft de verdachte gedaan?

.....
.....
.....

Dit is wat we gaan zeggen tijdens het requisitoir:
Vertel eerst het antwoord op alle vragen voordat je vertelt wat voor straf jullie eisen.

Is het feit bewezen? (antwoord en argumenten)

.....
.....

Gaat het om een strafbaar feit? (antwoord en argumenten)

.....
.....

Is de verdachte schuldig aan het feit? (antwoord en argumenten)

.....
.....

Zijn er strafverzwarende of straf verlichtende omstandigheden? (antwoord en argumenten)

.....
.....

Dit is onze strafeis: (welke straf zou de rechter moeten opleggen aan de verdachte)

.....
.....

Jullie zijn de rechter in deze rechtszaak

Wat doet een strafrechter?

Jij beoordeelt als strafrechter of iemand een strafbaar feit heeft gepleegd en of hij daarvoor gestraft moet worden. Er zijn drie belangrijke vragen die je als rechter probeert te beantwoorden tijdens de rechtszaak:

- Is de tenlastelegging (de mishandeling van Petra de Jong) te bewijzen?
- Gaat het om een strafbaar feit?
- Is de verdachte inderdaad schuldig?

Als je op alle drie de vragen 'ja' kunt antwoorden, dan is de verdachte schuldig (aan het strafbaar feit dat in de tenlastelegging is omschreven).

- 1 Als rechter zit je de rechtszaak voor.**
Dit betekent dat je de tijd in de gaten houdt en zorgt dat iedereen aan het woord komt.
- 2 Je ondervraagt de verdachte om te onderzoeken wat er precies gebeurd is.**
- 3 Je verhoort de getuige.**
- 4 Vonnis: aan het einde van de rechtszaak bepaal jij of de verdachte schuldig is en welke straf de verdachte krijgt.**
Dit vertel je de verdachte en andere aanwezigen. Leg ook uit waarom de verdachte wel of niet schuldig is en waarom je deze straf oplegt of de verdachte vrijspreekt.

Wat moeten jullie voorbereiden?

- 1 Rolverdeling**
Tijdens de rechtszaak nemen drie van jullie plaats in de stoelen van de rechters. De anderen zijn publiek. Bepaal wie van jullie in de stoelen van de rechters gaan zitten en verdeel onder de drie rechters de volgende drie taken:
 - De rechtszaak voorzitten
 - De verdachte ondervragen
 - Het vonnis uitspreken

Tijdens de rechtszaak mag je elkaar wel helpen, als iemand even niet meer weet wat hij moet zeggen.

- 2 De rechtszaak voorzitten**
Samen bedenken jullie hoe degene die van jullie de rechtszaak voor gaat zitten dat het beste kan doen. Het is als voorzitter je taak om te zorgen dat iedereen aan het woord komt.
- 3 Ondervraging verdachte**
Bedenk wat jullie willen weten van de verdachte. Met vragen probeer je te ontdekken wat er precies gebeurd is. Je probeert achter de volgende dingen te komen:
 - Is de tenlastelegging te bewijzen?
 - Gaat het om een strafbaar feit?
 - Is de verdachte inderdaad schuldig?Eén persoon schrijft de vragen voor de verdachte op die je met je groepje bedacht hebt.
- 4 Verhoor getuige**
Bedenk wat jullie willen weten van de getuige. Met vragen probeer je te ontdekken wat hij precies gezien heeft. Je probeert achter de volgende dingen te komen:
 - Klopt de verklaring die de getuige bij de politie geeft afgelegd?
 - Is het geheugen van de getuige betrouwbaar?Eén persoon schrijft de vragen voor de getuige op die je met je groepje bedacht hebt.
- 5 Het vonnis**
Jullie bepalen of de verdachte schuldig is en welke straf de verdachte krijgt. Denk er samen goed over na. In het vonnis leg je uit waarom de verdachte wel of niet schuldig is en waarom je deze straf oplegt of de verdachte vrijspreekt. Na de schorsing vertelt één van jullie het vonnis.
Let op! Je mag geen hogere straf uitdelen dan in de wet vermeld staat.

Rechter

Dit gaan we vragen aan de verdachte:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dit gaan we vragen aan de getuige:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Aan het einde van de zitting moeten jullie deze vragen beantwoord hebben:

Is de tenlastelegging te bewijzen? *Luister goed naar de officier van justitie wat de tenlastelegging is!*

.....

.....

.....

Gaat het om een strafbaar feit? *(antwoord en argumenten)*

.....

.....

Is de verdachte inderdaad schuldig? *(antwoord en argumenten)*

.....

.....

.....

Wat zijn de strafverzwarende of straf verlagende argumenten? *(antwoord en argumenten)*

.....

.....

Dit is ons vonnis: *(welke straf of vrijspraak en de bijbehorende argumenten) / Gebruik de antwoorden van hierboven, als één van de antwoorden 'nee' is moeten jullie de verdachte vrijspreken.*

.....

.....

.....

Mishandeling

Jullie zijn de verdachte en de advocaat in deze rechtszaak

Wat doet een verdachte tijdens een rechtszaak?

De verdachte mag tijdens de rechtszaak twee keer spreken:

1 De ondervraging

Er worden vragen gesteld door de rechter. Je hoeft niet te antwoorden, maar misschien wil je wel uitleggen waarom je geen straf moet krijgen.

2 Het laatste woord

Als verdachte krijg jij het laatste woord voordat de rechter een uitspraak doet. Je kunt zeggen dat je spijt hebt of onschuldig bent, maar ook nu hoef je niets te zeggen.

Wat doet een advocaat tijdens een rechtszaak?

1 De advocaat mag vragen stellen aan de getuige

2 De advocaat mag het pleidooi houden

Dit is een verhaal met argumenten waarom de verdachte geen straf (of minder straf) verdient.

Wat moeten jullie voorbereiden?

1 Rolverdeling

Bepaal eerst wie straks de verdachte speelt en wie de advocaat. De andere leerlingen zijn tijdens het rollenspel publiek.

2 Bereid de rol van de verdachte voor

Tijdens de rechtszaak stelt de rechter een aantal vragen aan de verdachte. Bedenk samen wat de verdachte tijdens de ondervraging gaat zeggen en of de verdachte op alles antwoord gaat geven. Je mag ook gebruik maken van je zwijgrecht en niets zeggen. Daarnaast krijgt de verdachte als allerlaatste het woord. Je kunt hier:

- zeggen hoeveel spijt je hebt, en/of
- benadrukken dat je onschuldig bent, en/of
- vertellen hoe erg een straf voor jou zou zijn of
- niets zeggen

Bedenk samen of de verdachte iets gaat zeggen bij het laatste woord. Als hij wat gaat zeggen bedenk je samen wat dat zal zijn.

3 Bereid de rol van de advocaat voor

- Bedenk welke vragen je wilt stellen aan de getuige
- Na het requisitoir van de officier van justitie is de advocaat aan de beurt om een pleidooi te houden.

Bedenk samen vast hoe jullie gaan proberen de rechter te overtuigen van de onschuld (of beperkte schuld) van de verdachte. Hoe gaan jullie uitleggen waarom de verdachte geen straf verdient? Welke argumenten hebben jullie daarvoor? Schrijf een aantal argumenten op. De advocaat kan tijdens de rechtszaak dit nog aanvullen met argumenten uit de verhoren en het requisitoir.

Rechter

Dit gaat de verdachte zeggen tijdens de ondervraging van de rechter. Vertel een persoonlijk verhaal.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dit gaat de verdachte zeggen tijdens het laatste woord.

Als verdachte wil je geen of zo weinig mogelijk straf krijgen; de rechter beslist.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dit gaat de advocaat vragen aan de getuige.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Mishandeling

Jullie zijn het slachtoffer in deze rechtszaak

Wat doet een slachtoffer tijdens een rechtszaak?

Slachtoffers van ernstige misdrijven mogen tijdens een rechtszaak een verklaring afleggen.

- 1 **Slachtoffers mogen alleen vertellen over de gevolgen van de mishandeling voor zichzelf.**
- 2 **Slachtoffers mogen geen advies geven over de hoogte van de straf.**

Wat moeten jullie voorbereiden?

- 1 **Rolverdeling**
Bepaal eerst wie straks het slachtoffer speelt. De andere leerlingen zijn tijdens het rollenspel publiek.
- 2 **Bereid de rol van het slachtoffer voor**
Tijdens de rechtszaak krijgt het slachtoffer gelegenheid om een verklaring af te leggen. Bedenk samen wat jullie willen zeggen en schrijf dit op.

AANTEKENINGENBLAD

Slachtoffer

Dit is wat ik ga zeggen tijdens de verklaring over wat is voorgevallen.

Is er sprake van lichamelijk letsel? *Zo ja, vertel ook hoe lang en hoeveel last je er van had of hebt.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Is er schade aan je persoonlijke spullen? *Zo ja, denk bijvoorbeeld aan de waarde van de spullen.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Hoe voel ik mij nu? *Vertel hier hoe jij je voelt, maar ook hoe jij je voelt bij de verdachte in de buurt.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Overig:

.....

.....

.....